

Schoolklas, Fré Cohen
zittend rechts, ca. 1917

Prent 'Gansch het raderwerk
staat stil, als uw machtige arm
het wil', ontwerp Albert Hahn,
1903

Op 11 augustus 1903 werd in Amsterdam op de Blasiusstraat 43, tweehoog, Frederika Sophia Cohen geboren, later bekend als Fré Cohen. Het was het jaar van de grote spoorwegstaking, waarbij niet alleen de spoorwegen maar bijna alle bedrijven in het land door stakingen platlagen en de tegenstellingen tussen arbeiders en werkgevers een hoogtepunt bereikten. Amsterdam kookte dat jaar van onrust. De tekenaar Albert Hahn maakte tijdens deze staking zijn beroemde prent 'Gansch het raderwerk staat stil, als uw machtige arm het wil'.

Jeugd in Amsterdam en Antwerpen

Advertentie
N.V. verkoopcentrale de
Brug in De Wandelaar,
1934

Kaart jubileum
Pinksterfeest, 1934

Ex libris
De Paasheuvel, 1925

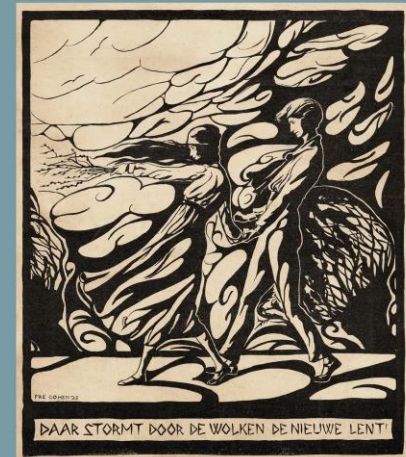
Toegangsbewijs
Pinksterfeest, 1930

Prent in De Wiekslag,
1931

Linoleumsnede in
tijdschrift Opgang,
1922

Het Internationaal Jeugdfeest in 1926

De AJC had in de jaren twintig en dertig een grote aantrekkingskracht. Dat kwam mede door de voorzitter en SDAP-politicus Koois Vorrink, die van de AJC een hechte organisatie wist te maken. Hij schreef brochures met daarin lessen en leefregels voor jongeren. Vaak werden deze brochures door Fré Cohen vormgegeven, en ze hadden een grote oplage. In *Achter de Vaandels* formuleerde Vorrink zijn ideologie van 'gezindheidsocialisme' dat ondanks de felrode omslag van Fré Cohen niet zo heel radicaal was.⁷ Hij pleitte vooral voor goed persoonlijk gedrag dat tot een nieuw élan en levensvreugde onder de socialistische jongeren moest leiden. Hij voorzag een nieuwe jeugd met nieuwe taken die de maatschappij een schoner en hoger leven, gemeenschapszin en broederlijke internationale eensgezindheid zou brengen.⁸

Onder zijn leiding groeide de AJC, en de vereniging nam al snel elders in het land nieuwe kamphuizen in gebruik. Er waren ook goede contacten met socialistische jeugdorganisaties in andere landen. Men bezocht bijvoorbeeld elkaars jeugdfeesten. In 1926 organiseerde de AJC zelf met Pinksteren een groot internationaal jeugdfeest in Amsterdam, waaraan ruim 1400 buitenlandse en 2700 Nederlandse jongeren deelnamen. Ter voorbereiding van het festival gaf de Socialistische Jeugd Internationale samen met drukkerij De Vooruitgang een programmaboekje in twee talen uit. Het had in het Nederlands de titel *Hoogty* en in het Duits heette het *Tag der Freude*.⁹ Fré Cohen verzorgde zowel de vormgeving als de illustraties in het boekje. Dit werk behoort tot de hoogtepunten van haar oeuvre. Tijdens het jeugdfeest kampeerden de jongeren met hun tenten in de Watergraafsmeer (vlak bij Fré's huis) en dat moet grote indruk op haar hebben gemaakt. Haar zusje Fie was er ook bij en ontmoette toen een Duitse jongen, waar ze een paar jaar later mee trouwde en waarmee ze naar Duitsland verhuisde. Na afloop van het festival schreef Fré Cohen in *Het Jonge Volk* een kort artikelje over hoe zij het festival en met name het afscheid had beleefd. Voor haar was het 'iets onvergetelijks'. Op het eind van het kamp werd er nog gedanst, gespeeld en werden nog vertrouwelijke gesprekken gevoerd. 'Vertrouwlijker naarmate het einde nadert', schreef ze. Daarna gingen de Nederlandse deelnemers met wapperende vlaggen het kamp uit, stadwaarts de Middenweg op. De 'buitenlandse makkers' deden hen uitgeleide. Er waren brandende fakkels, de Internationale werd gezongen en overal riep men 'Freundschaft!'. Fré Cohen was er

Floor Wibaut en zijn vrouw
Mathilde Barends van Blerikkom
op de Paasheuvel, ca. 1930

Button Pinksterfeest AJC,
1938

door ontroerd: 'Ook wij heffen de handen ten groet; telkens in 't voorbijtrekken worden ze door onbekende handen gegrepen en gedrukt, stevige meisjes handen en grote jongens handen, werkersknisten die vreemd-ruw voelen tegen je eigen handpalmen – onbekenden allen wier namen wij niet weten noch waar ze vandaan komen, vreemden die wij niet eens gesproken hebben, maar vrienden, kameraden allen door die twee dagen van intens samen-opgaan, door het idealisme, dat ons gelijk bezielt – "Freundschaft! Freundschaft!"'¹⁰

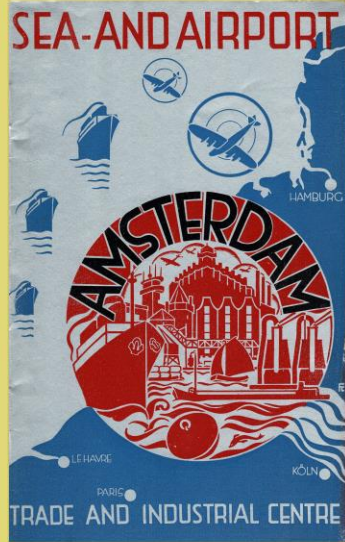

Toegangsbewijs
Pinksterfeest bij de
Paasheuvel, 1929

Omslag Voor Zon
en Vrijheid, 1932

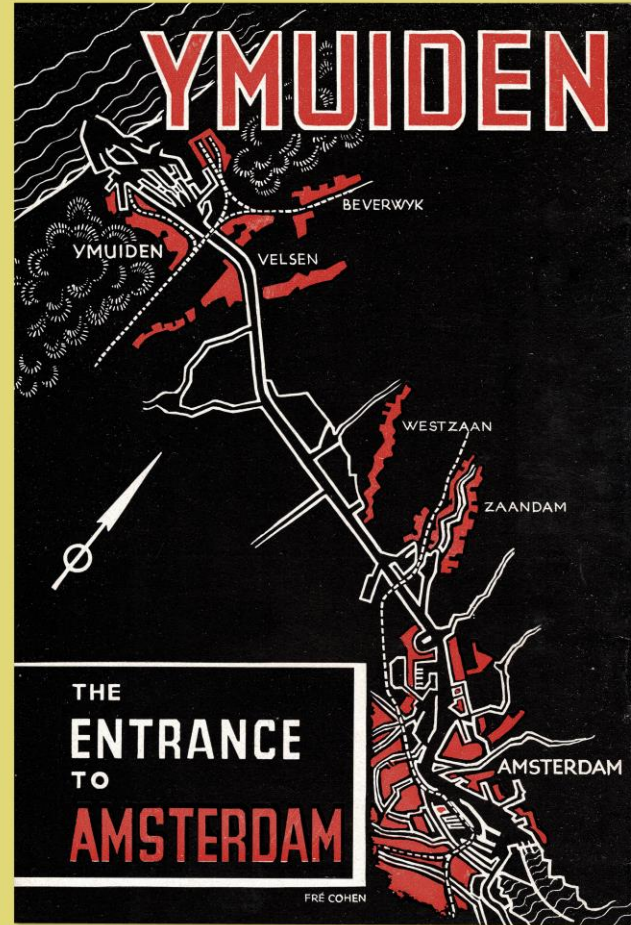
Routekaart in The Sea and Airport of Amsterdam, 1930.

Brochure van de Gemeentelijke Dienst Handelsinrichtingen, 1937

Plaquette in viaduct Archimedesstraat en Molukkenstraat, 1936

Achterkant brochure Rijkswaterstaat, 1938